

je v njej videl veliko bodočo umetnico, ji je dovoljeval mnoge licence. Jeritzki n. pr. ni bilo treba hoditi k vajam itd., kar je bilo vzrok, da je Nedbal končno zapustil »Volksopero« in da je prišlo do razprave pred sodiščem. Pri tej je Nedbal sicer zmagal, toda k »Volksoperi« se ni vrnil več. To ji je bilo v veliko škodo, ker se je o »Večnem mornarju« in njega slovanski zasedbi pod taktirko Nedbala kritika (Neue Freie Presse) izrazila tako pohvalno, kakor pri malokateri drugi priložnosti. Pričel je s propagiranjem češke in sploh slovanske glasbe v tujini. Znani so njegovi uspehi v Leningradu (tedanjem Petrogradu), Moskvi, Varšavi, Kijevu, Odesi, Zagrebu, Ljubljani, Trstu, Rimu, Benetkah, Turinu, Padovi, Parizu, Londonu, Berlinu, Dresdenu, Leipzigu, Magdeburgu, Bukarešti, Jassyh, Černovicah.

»V svojem življenju,« pravi Nedbal, »sem imel pod roko več kot 150 orkestrrov, od teh v Pragi 5, a na Dunaju 7.«

Nedbal je dirigiral tudi operete. Ta lažji žanr njegovemu umetniškemu nivoju ni bil niti najmanj na škodo. Pri tem se sklada z nazorom Feliksa Weingartnerja, ki je rekel: »Vsak žanr je dober, da le ni umazan.«

Po prevratu je deloval Nedbal eno sezono kot dirigent rumunske kraljice Marije v Bukarešti. Nato je postal šef in administrativni ravnatelj bratislavske opere. V najkrajšem času je tu ves operni zbor konsolidiral in z njim odpotoval na umetniško turnejo v Španijo (Barcelona, Madrid).

Zlasti toplo se spominja Nedbal svojega bivanja v Ljubljani, kjer je bil gost opere. Doslovno je rekel: »Občudoval sem celi operni zbor in orkester, ki pod vodstvom M. Poliča vrši v vsakem oziru visoko umetniško nalogo. O visokem nivoju ljubljanske opere sem tedaj tudi pisal v čeških listih.«

Kot šef bratislavske opere je imel Nedbal tudi priložnost, da je slišal pevski zbor »Glasbene Matice«, ki je podala svoje pesmi tako dovršeno in lepo, tako je pripomnil s prepričevalno, živahno gesto »da lahko služi kot vzgled mnogim našim pevskim udruženjem.« O zborovskem mojstru Mateju Hubadu govori z največjim spoštovanjem.

V bodočem letu se bo Nedbal skušal oprstiti administrativnih dolžnosti, da bi se zamogel posvetiti zopet umetniškim potovanjem in komponiranju, ker je več kot za pet let odložil pero. Kot lektor bratislavske univerze ima veliko število slušateljev in tej svoji novi dolžnosti se rad posvečuje.

Ob koncu razgovora je marsikaj pripomnil o razmerah in potrebah našega muzikalnega življenja

in se je toplo zavzemal za trajno in tesno skupno sodelovanje severnih in južnih Slovanov.

Josip Vedral †

Po tridnevnem bolehanju je umrl 21. aprila v Ljubljani splošno znani profesor glasbe gospod Josip Vedral. Pokojnik je z največjo vnemo, izredno ljubeznijo in veliko pedagoško spretnostjo deloval 34 let kot violinski profesor na šoli in konservatoriju Glasbene Matice v Ljubljani. Svojih odličnih sposobnosti pa ni posvečal samo šoli, temveč je tudi kot skladatelj z marsikaterim svojim delom obogatil našo glasbeno literaturo. Njegove skladbe so izšle v raznih založbah, tako v Novih Akordih, tiskala jih je Jugoslovanska tiskarna in Glasbena Matica je izdala njegovo priredbo slovenskih narodnih pesmi za violino s spremljevanjem klavirja. Mnogo del pa je zaradi njegove znane skromnosti ostalo v rokopisu.

Josip Vedral je bil rojen 15. avgusta 1872. v Stavropolu v Rusiji, bil je češkoslovaški državljan, je pozneje sprejel jugoslovensko državljanstvo. Leta 1891. je absolviral konservatorij v Pragi, državni izpit iz gosli, klavirja in petja pa je napravil z odličnim uspehom leta 1899. odnosno leta 1901. ravnotako v Pragi. V Ljubljano ga je poklicala Glasbena Matica jeseni 1895. in od takrat dalje je brez presledka in skoro brez vsakega dopusta deloval v prosep razvoja slovanske glasbe. Krog njegovih violinskih in klavirskih učencev je silno velik in vsi se bodo z izredno hvaležnostjo spominjali blagega Vedrala, ki jim je ucepljal glashene nauke na izredno ljubezniv način od prvih početkov do višje stopnje in umetniške popolnosti. Leta 1924. je prevzela država profesorja Josipa Vedrala v svoje službovanje. Za odlično glasbeno-vzgojno delo je bil decembra 1922 odlikovan z redom sv. Save V. stopnje.

Kot človek je bil Josip Vedral izredno ljubezniv in ni imel prav nikjer nobenega sovražnika. Vsakomur je šel na roko ter mu pomagal po vseh svojih močeh. Kjerkoli so ga prosili kot glasbenika za sodelovanje, nikjer ni odrekel ter je vedno postavil celega moža. S posebno ljubeznijo je sodeloval tudi kot organist na frančiškanskem koru in je mnogo pripomogel k slovesu cerkvenega petja v tej cerkvi. Poleg tega je poučeval tudi klavir na orglarski šoli v Ljubljani.

Pokojnik zapuščča vdovo gospo Marijo, sina Bogomila, ki je uradnik banke Slavije in hčerko Ljudmilo, gojenko konservatorija in slušateljico ljubljanske univerze. Žalujemo naše iskreno sožalje! Pokojniku bodo Slovenci ohranili časten spomin!

RAZNE GLASBENE ZANIMIVOSTI.

Jugoslovenski komponisti v bolgarskem listu. Boris Gajdarov, učitelj glasbe v Lomu izdaja zborovsko revijo »Junošeski drugar«. Deveti zvezek »J. D.« je posvečen, kot prijateljski odgovor na 3. zv. »Nove Muzike«, jugoslovenskim avtorjem vseh štirih plemen.

Izmed Slovencev sta zastopana F. Adamič (Vragova nevesta) in A. Lajović (Lan), izmed Hrvatov J. Slavenški (Pesem slepcev) in B. Širola (Mila zorice rumena), izmed Srbov K. Manojlovič (Sedna moma na pendžera), a izmed Bolgarov A. Krstjev, An, Bukoreščiljev, Dr., Tu-